Zprávy zahraniční

RAKOUSKO-UHERSKO.

Stěhování do Ameriky.

Vídeň, 16. list. — Poslední statistika vykazuje značný vzrůst proudu vystěhovaleckého z celého rakousko-uherského mocnářství do Spoj. Států. Rakousko-uherští vystěhovalci jsou nyní v americké immigraci na prvém místě, a příčinou toho jest stále rostoucí bída mezi širokými vrstvami obyvatelstva a nedostatek práce, který jest místy přímo hrozný.

Princ se smíří s uprchlou ženou.

Vídeň, 17. list. — Jak všecky okolnosti nasvědčují, dojde k částečnému smíření mezi korunním princem saským a jeho ženou, princeznou Louisou, která před rokem utekla s učitelem frančiny Gironem. Nedávno vyměnili si několik dopisů a princezna si stěžovala, že jest na zámku Ronno držena jako ve skutečném vězení. Bylo jí tedy dovoleno, odebrati se do Ventnoru, do Anglie, což svědčí o lepší dohodě, jaká mezi ní a jejím mužem nastala.

Zahájení říšské rady.

Vídeň, 18. list. — Říšská rada sešla se k podzimnímu zasedání. Finanční ministr Boehm Bawerk předložil státní rozpočet na příští rok, který jako obyčejně nebude projednán a bude povolen čtrnáctým paragrafem. Ministr litoval smutného politického stavu Rakouska a vyzýval poslance, aby konali svoji povinnost', když se nyní poměry v Uhrách vyjasnily, a také s cizinou bude už možno uzavříti obchodní smlouvy. Ministerský předseda, Koerber, mluvil zase o jednotě rakouské armády. Musel dokazovat, že vzdor ústupkům, Mad'arům učiněným, armáda společnou zůstane, čemuž nikdo nevěří. Správa a organizace vojska jest prý výhradním právem císařovým, kdežto v všem ostatním mají sněmovny právo jednat. Potom odsuzoval obstrukci, jako obyčejně, dlouhou řečí.

Ministři se perou.

Budapešť, 18. list. — Nová Koerbrova řeč, dotvrzující jednotu společné armády rakousko-uherské, o níž jsme včera zprávu přinesli, vzbudila v Uhrách odpor a nevoli. Ministerský předseda, hrabě Tisza, vyslovil se o svém předlitavském kollegovi následujícím málo zdvořilým spůsobem: "Prohlášení toto jest diletantský (neodborný, nejapný, hloupý) náhled vysoko postaveného cizince, který sice má právo sám za sebe mluvit a náhledy své pronášet, jehožto mínění však u nás docela nic neplatí a nejmenšího vlivu na naše poměry míti nemůže." Tisza doložil dále, že vyjednává jenom s císařem-králem, s nímž jest za jedno a nedovolí žádné vměšování cizinců do uherských záležitostí.

Vojenská smlouva s Řeckem.

Vypravuje se, že Rakousko uzavřelo vojenskou smlouvu s Řeckem, aby mohly spolupůsobiti v případu války balkánské.

FRANCIE.

Humbertovi ve vězení.

Paříž, 16. list. — Paní Terezie Humbertová, stomillionová podvodnice, dopravena byla včera do ženského žaláře v Remnes, její muž, Frederic, do Thouarsu, kamž již dříve dovezeni byli oba bratří Humbertové, Daurignacové. Manželé, jak známo, odsouzeni jsou každý na čtyři roky do žaláře, k čemuž se jim počítá i vyšetřovací vazba. Rozdíl je ten, že se ve vyšetřování s bohatými vězni velmi šetrně zachází a mohou se sami stravovati, kdežto v trestnici začne život přísnější. Dnešní Figaro dokazuje, že prý jsou všecky pověsti o zapletení vynikajících osob do affery Humbertovy vyhaslé. Z každého prý, kdo dřív Humbertovu rodinu navštívil nebo jí dopis poslal, snaží se nepřátelé vlády udělati sločince. To by se asi nejlépe vysvětlilo, kdyby se zavedlo vyšetřování.

Roztržka se Siamem.

Paříž, 16. list. — Mezi Francií a Siamem došlo na povážlivou roztržku a pařížská vláda odvolala svého diplomatického zástupce. Příčina leží asi ve výkladu nedávno uzavřené smlouvy mezi oběma zeměmi, které každá jinak rozumí. Anglické časopisy tvrdí, že chce Francie připravit Siamce o velký kus území v okolí Chantabunu.

Nesouhlasí s tím.

Paříž, 16. list. — Francouzská vláda v vlivuplné časopisy staví se rozhodně proti plánu časopisů menších, aby se Francie ujala stavby průplavu panamského a odvolala svoji nabídku Spoj. Státům ohledně prodeje cestného práva za $40,000.000. Prohlašují plán tento za nepraktický a neuskutečnitelný. Francie naopak jde v této věci ruku v ruce se Spoj. Státy, ráda by se průplavu zbavila, a proto ihned uznala novou republiku panamskou. Americkému vyslanci ve Washingtoně, Jusserandovi, bylo nařízeno, aby přijal nového panamského vyslance Bunou-Variliu, jenž právě přijel do Washingtonu.

Na cestě do Anglie.

Dnes večer přijel italský král s královnou do Cherbourgu. Přijal tam shromážděné britické důstojníky, načež vsedl na lod' a vydal se hned na cestu přes moře k britickým břehům. Pluje po jachtě krále Eduarda, Victoria & Albert.

Souboj se smrtelnými následky.

Paříž, 17. list. — Henri Lautier z Toulonu a Charles Ebelot měli spolu souboj na kordy. Lautier byl zabit. Souboj jejich nebyl obyčejným francouzským duellem, při němž obyčejné krev neteče. Lautier byl synem zámožného klenotníka, Ebelot jest právníkem. Žádný z nich nebyl znám v Paříži, kde se potýkali. Jejich přátelé věděli, že jest souboj nevyhnutelný a že jsou sokové proti sobě navzájem velice popuzeni, a proto se výsledek očekával s obavami. V Paříži, kdež jest neslýcháno, aby souboj tak tragicky skončil, spůsobila zpráva o tom veliké pohnutí. Ebelot byl zatčen a bude žalován pro vraždu.

Diplomatické poměry.

Zajímavá jest zpráva sněmovního zpravodaje o zahraničních záležitostech poslance Pressence. Tento ve své zprávě vyslovuje potěšení a blahopřání nad tím, že se Francie sblížila s Anglií a Italií. O Maroku praví, že jsou poměry vážné a jest třeba největší obezřelosti se strany Francie. Na dálném východě jsou poměry vážné a spojenectví Francie s Ruskem a Anglie s Japanem může vyvolati konflikt a válku, ale obě země, které ve věci přímý zájem nemají, působí svým vlivem na spojence a nabádají je k míru. Pressence odporučuje aby Francie po příkladu Spoj. Států upustila od zaměstnávání diplomatů ze řemesla za vyslance a konsuly a obsazovala místa ta lidmi, kteří ve veřejném životě vynikají. Spoj. Státy se touto cestou dodělaly (prý) dobrých výsledků. Ve zprávě se neodporučuje povolení $60.000 na stavbu nové vyslanecké budovy ve Washingtoně. V rozpočtu jsou veliká vydání a je třeba šetřit.

Stý pokus.

Paříž, 17. list. — Hrabě de la Vaulx vystoupil dnes se svým balonem, s nímž chce přistáti ve Švýcarsku. Jest to již jeho sté vystoupení v baloně.

Samé souboje.

Paříž, 18. list. — Paříž zachvácena jest soubojovou horečkou. O dvou soubojích v těchto dnech, z nichž jeden skončil střelbou do vzduchu, kdežto druhý měl za následek smrt jednoho z duellantů, přinesli jsme již zprávy. Včera byl generál O'Connor, brigádní velitel v Alžíru, napaden na aristokratickém boulevardu Haussmannově kapitánem Muellerem, který je ve službě, a spoličkován. Jeden souboj konán hned pěstěmi na ulici, kdež se oba vojáci v prachu váleli, a druhý bude následovati. Za městem se potýkali M. Richer, cestovatel, a M. Villette, novinář, který byl lehce raněn. Richer pak rovnou odejel k druhému souboji s jiným novinářem, M. Bruchardem, však s tím se smířil ještě před zápasem.

Nové serum proti souchotinám.

Známý dr. Marmoreck, jenž byl do nedávna v Pasteurově ústavu ředitelem chemického oddělení, oznámil nyní akademii věd, že se mu podařilo zhotoviti nové serum pro léčení tuberkulosy. Podařilo se mu ním několik případů souchotin docela vyhojiti a u jiných, pokročilých, docílil zlepšení. Soudí však, že bude třeba ještě konati pokusy další.

Vzorné školství americké.

Paříž, 18. list. — Dnes pokračoval senát v debatě o školském zákonu vládním. Clemenceau, který je sice vynikajícím svobodomyslníkem, ale vzdor tomu hájí vždycky osobní svobodu do krajností, prohlásil, že státní monopol na školství, zakazující všecko soukromé vyučování, jest zpátečnictvím a s republikánskou svobodou nijak se nesrovnává. Pravil mezi jiným: "Chcete vychovávati státní automaty, bez vůle a rozumu, však pohleďte na Spoj. Státy, které, majíce nejrozsáhlejší školskou samosprávu, pracují k tomu, aby si podmanily celý svět."

Pouhé podezření.

Nizza, 18. list. — Zdejší policie zatkla čtyry anarchisty, jež má v podezření, že chtěli italského krále na jeho zpáteční cestě z Anglie napadnouti.

NĚMECKO.

Skoro zdráv.

Berlín, 16. list. — Císař jest už skoro zdráv a za týden bude moci odhalovati pomníky a pronášeti na hostinách přípitky. Hlavní otázkou ovšem jest, neobjeví-li se vředy znovu.

Guverner jiho-západní německé africké kolonie ujišťuje, že má naději na potlačení povstání hotentotského. Připouští však, že bude na to třeba napnout všecky síly, neboť vojska nazbyt nemá.

Co vězí v princovi.

Pařížský Rochefortův list "L'Intrasigeant" píše: "Podlehne-li císař Vilém své nemoci, pak bude Evropa zbarvena krví. Jeho syn jest mladíkem nerozvážlivým, po válce dychtícím, a byl by v stavu vyhlásiti Francii válku. Naši státníci by měli s touto možností počítat."

Spala patnáct roků.

Berlín, 16. list. — Ve vesnici Grambke u Brém probudila se dnes k životu Cosima Meyerova, která spala nepřetržitě od 27. prosince r. 1888. Ve vesnici byl požár, počalo se zvonitit na poplach, a to ji probudilo. Případ její byl neobyčejný a zajímal lékaře velice.

Umlčeli jej.

Jak se z dvorních kruhů sděluje, byli císařovi lékaři v rozpacích, jak přiměti svého "vznešeného" pacienta k mlčení, když to pouhou domluvou nešlo. Konečně navrhl kdosi z rodiny, aby byl císař požádán, nakresliti plány nové německé závodní jachty, jež se má súčastnit mezinárodních dostihů, a stříbrného poháru, který bude k tomu účelu věnován za premii. Císař, který je náruživý námořní sport, ujal se práce s velikou horlivostí, kreslí a — mlčí. Proto se mu rána rychle hojí.

Nepokoje v Africe.

Berlín, 7. list. — "Koelnische Volkszeitung" uveřejňuje podrobnou zprávu o výtržnostech a nepokojích černochů v jiho-západní německé Africe, a praví, že započaly již v červenci a v srpnu. Náčelník Himarua přepadal v severozápadní části země, která jest nejdále od břehu, evropské missionáře, obchodníky a osadníky, olupoval je a vraždil. Proto byla proti němu vyslána trestná výprava. Ta se teprvé cestou dověděla, že černoši zavraždili německého farmáře Paasche, jeho ženu, syna a dvě dcery. Černoši je postříleli a pak oloupili. Výprava našla černochy, oblečené v oděv zavražděné rodiny, v blusách a nočních košilích, kolem ohně obíhající. Později se dověděla, že tři jiní lidé byli podobným spůsobem zavražděni, a sice jeden německý lékař, jeden Amerikán a jeden Boer z Transvaalu. Výprava na trestání černochů neměla času ani síly. Vrátila se v hrozném stavu. Vojáci byli vyhladovělí a mnoho jich scházelo.

Všecky časopisy zabývají se výsledky voleb do zemského pruského sněmu a pozastavují se nad tím, že socialní demokraté nedobyli ani jediného mandátu. Nad tím jest veliký jásot. Provedl se tím důkaz, že při nespravedlivém volebním řádu sebe lepší voličská organisace nepomáhá. Možná, že to přiměje rozhodující kruhy, aby se pokusily o okleštění volebního práva na říšském sněmu.

V Eberfeldu vznikl již třikráte po sobě oheň ve voze místní železnice a vždy spůsobil velikou škodu. Jest zjištěno, že byl v každém případě založen, ale po pachateli není stopy. Budí to nemalou sensaci.

Princezna se přiznává.

Berlín, 18. list. — Velikou sensaci spůsobila zde kniha, nadepsaná "Vyznání princezny Louisy," v níž se obšírně vypráví o pohnutkách, které přiměly saskou korunní princeznu k útěku z domova, vespolek s Gironem. Jako spisovatel udán je baron Arnošt Planitz, ale ví se, že knihu napsala princezna sama. Nejzajímavější jest stránka, kde princezna vyslovuje své zklamání nad tím, jak obecenstvo její útěk přijalo. Doufala, že bude tento krok její schvalován, ale zmýlila se. Píše o tom: "Když jsem se konečně odhodlala k svému útěku po dlouhých duševních bojích, očekávala jsem za to od veřejnosti pochvalu, jako bojovnice za svobodu a jako odhodlaná žena, která nedbá společenských předsudků. Vzpomínala jsem si na nadšení, s jakým veřejnost' přijala krok rakouského arcivévody Jana Salvatora, který přijal občanské jméno Orth. Doufala jsem, že se mi dařiti bude podobně a že bude tím veřejnost nadšena. Říkalo se mi, že lidé mimo královské kruhy stojící již dávno setřásli se sebe zastaralé předsudky o mravnosti. Proto jsem doufala, že mne vyhlásí za hrdinku. Viděli jste však, jak svět hledí na ženu, která pouto své přetrhla." Dále vykládá princezna, že Girona tak vřele nemilovala a že jen proto s ním utekla, aby mohla dostati rozvod. Viděla, že k rozvodu pod žádnou jinou podmínkou dojíti nemůže, než když opustí domov s jiným mužem.

SRBSKO.

Přijal amerického komisaře.

Bělehrad, 18. list. — Král Petr přijal dnes ve slyšení komisaře st.-louiské výstavy Cridlera. Pravil, že ho bude těšit, když bude Srbsko na oné výstavě zastoupeno a slíbil, že odporučí ministrům, aby věc příznivě uvážili.

ITALIE.

Ustanoví biskupy.

Řím, 16. list. — První schůze propagandy, na níž bude jednáno o amerických věcech, bude odbývána dne 7. prosince. Myslí se, že na ní bude ustanoven arcibiskup v Milwaukee a biskup v Columbus, O.

HOLANDSKO.

Banky padají.

Hag, 18. listop. — Během týdne učinila v Holandsku úpadek celá řada bank, větších i menších, hlavně v Harlemu, Delftu a v jižním Holandsku. Nic však nespůsobilo rozruch takový, jako dnešní úpadek banky Holandské, jednoho z největších ústavu v zemi. Skoro ve všech těchto případech jsou příčinou toho nešťastné spekulace v amerických akciích, hlavně železářských, které v poslední době nemálo poklesly. Očekává se, že bude těchto úpadků více a že se celé Holandsko octne na pokraji veliké krise. Za poslední měsíc pohltilo klesání cen ocelářských akcií dobrou čtvrtinu peněz, které byly holandskými finančníky v amerických sekuritách uloženy. Vkladatelé, kteří nejvíce utrpí, jsou právě lidé prostředně a méně zámožní, neboť Holadsko jest země s velice vyvinutým obchodem, kde i chudí lidé spekulují. V sobotu učinila úpadek banka ve Voorburgu, předměstí hagském. Jeden holandský finančník vyslovil se, že krise musí se nevyhnutelně dostavit, bude-li klesání cen v Americe pokračovati. V Holandsku jest bank velké množství a ředitelé jejich jsou většinou lidé nezkušení, kteří divoce spekulují a americkým kapitalistům důvěřují. Tak je tomu v Hagu, Armsterdamu i Rotterdamu, a poněvadž poslední finanční panika byla už před třiceti lety, jsou lidé zase příliš důvěřiví.

ŠPANĚLSKO.

Rozehnaná schůze.

Barcelona, 16. list. — Byly zde uspořádány slavnosti na oslavu památky chicagských vůdců dělnictva, popravených 11. listopadu r. 1887. Policie vrhla se na účastníky schůze a rozehnala je, bijíc do nich holemi a šavlemi. Řeči prý byly příliš pobuřující.

BELGIE.

Leopold navštíví svět. výstavu.

Londýn, 17. list. — Zvláštní telegram z Bruselu oznamuje, že se rozhodl belgický král Leopold, že navštíví příštího roku st.-louiskou světovou výstavu a podnikne při tom cestu Sp. Státy.

TURECKO.

Sultán přijímá reformy.

Cařihrad, 17. list. — Sultán prý oznámil, že přijímá reformy rusko-rakouské. Není-li zpráva tato pravdiva, pak jest jisto, že je přijme později a nikterak odmítnouti je se neodváží. Jest jen otázkou bude-li je také plnit.

Turci opět zuří.

Cařihrad, 18. list. — Že jest skutečně již čas, aby sultán reformy rakousko-ruské provedl, viděti jest z nového propuknutí zběsilosti turecké. Mohamedáni vypálili pět křesťanských vesnic v okrsku Kirk Kiliseh a pobili některé z obyvatelů. Pomstili se tak na svých sousedech za to, že povstalci, kteří přišli z jiné krajiny, napadli jednu tureckou vesnici.

VELKÁ BRITANIE.

Italský král na návštěvě.

Londýn, 16. list. — Král italský s královnou vydal se sem včera na cestu z Říma. Odjezd jejich byl tichý, lid římský se patrně o politiku velkého sloha nezajímá. Krále provází Signor Tittoni, nový ministr zahraničních záležitostí, a různí hodnostáři. Když přijel král na francouzské území, poslal blahopřejný pozdrav presidentu Loubetovi. To bylo krátce po druhé hodině odpolední, kdy vlak dorazil do Nizzy. Celé nádraží hlídáno bylo vojskem. Král jede rovnou, bez zastávky do Cherbourgu, kdež jej očekává britická lodní eskádra a dopraví jej do Anglie. Král zachovává cestou přes Francii přísné inkognito, což znamená, že všecko úřední vítání a pod. oslavy odpadají. Jenom vojsko hlídá nádraží, neboť anarchisté dosud inkognito neuznávají. Když přijelo anglické lod'stvo do Cherbourgu, bylo tam od Francouzů upřímně vítáno. Také důstojníci obou národů se sešli.

Návštěvě této přikládá se nemalá důležitost. Anglie s Italií vždycky přátelsky vycházela, ale myslí se, že jest cesta tato jedním ze základních kamenů budoucí západo-evropské alliance.

V Londýně nastala veliká přísnost na anarchisty skutečné i domnělé. Každého podezřelého člověka zavřou, tak jako by to bylo v Rusku nebo v Rakousku. Král chtěl navštíviti italskou nemocnici v Londýně, poněvadž se všude v cizině ku svým vystěhovalým krajanům hlásí, ale anglická policie mu to rozmluvila, upozorňujíc na to, že italská čtvrt je "nebezpečná", ulice úzké, okna všude v přízemí a pod.

Uvítání král. ital. manželů.

Londýn, 17. list. — Italský král Viktor Emanuel a královna Helena přibyli dnes dopoledne krátce před 11. hodinou na anglické královské yachtě "Viktorie a Albert" do Portsmouthu, kde byli uvítáni střelbou z děl lodních i pozemních baterií. Princ Waleský dostavil se hned na yachtu a uvítal královské návštěvníky jménem krále Edwarda a národa.

Torpedová flotilla vyjela yachtě vstříc a provázela ji řadami válečného lod'stva u Spitheadu. Všechny lodi byly ozdobeny prapory a jich mužstvo vítalo italské královské manžely jásavým voláním.

Na nábřeží bylo plno lidu. Námořní vojáci a námořníci tvořili čestnou stráž a hudební kapela hrála italskou národní hymnu. Když princ Waleský krále a královnu uvítal, byli představeni různí námořní a vojenští velitelové, a portsmouthský starosta odevzdal králi Viktoru Emanuelovi uvítací adresu, za níž král krátce poděkoval.

Král, který měl na sobě uniformu britského jenerála, byl obklíčen skvělou družinou, v níž byli též italští a britští vojenští i námořní vyslanečtí příručí. Skvělost sceny byla ještě zvýšena malebnými stejnokroji několika italských důstojníků kyrysnických pluků, kteří tvořili část královy družiny.

Po snídani na yachtě prohlédl si král čestnou stráž a námořní kadety z osbornské koleje, a pak odjela celá společnost za hřmění děl válečného lod'stva do Winsdoru.

Italský král v Anglii.

Londýn, 18. list. — Italský král Viktor Emanuel a královna Helena obědvali dnes v zámku windsorském. Při svém příjezdu do hradu windsorského byli uvítáni s velikou nádherou a okázalostí. Ulice byly ozdobeny prapory a všude vlály italské barvy. Dle anglického zvyku byl král při vkročení do města uvítán nejprvé starostou, jemuž krátkou řečí "anglicky" odpovídal, načež jej pozdravil král Edward, princ waleský a vévoda z Connaughtu, s nimiž společně jel do hradu. Za nimi jela jejich družina v šesti kočárech. Dnes bude král střílet bažanty v hradním parku, navštíví hrobku královny Viktorie a potom bude banket, spojený s řečmi. Pak budou různé dvorní slavnosti, představování ministrů a státníků a na zpáteční cestu vydají se královští manželé v sobotu.

Londýn, 18. list. — Král Viktor Emanuel a král Eduard strávili ráno střílením bažantů ve velikém parku ve Windsoru. Královna Helena a královna Alexandra navštívily hrobku královny Viktorie ve Frogmoru, a Helena na ni položila věnec.

Na dnes večer konané slavnostní hostině v síni sv. Jiří ve windsorském zámku bude 150 hostí. Budou pouze dva přípitky, jež pronesou navzájem oba králové.

Londýn, 18. list. — Bývalý ministr osad, Josef Chamberlain, loučil se dnes v koloniálním úřadě s jenerálními agenty osad. Mluvčím těchto byl vrchní komisař pro Kanadu, lord Strathcona. V odpovědi na jeho řeč prohlásil Chamberlain, že jest přesvědčen, že se mu podaří přesvědčiti své krajany, že to bude k jich prospěchu, přijmou-li jeho fiskální politiku.

Králové řeční.

V sále svatého Jiří v královském hradě ve Windsoru odbýván byl slavnostní banket na počest italského krále Viktora Emanuela. Přítomno bylo 160 osob, vedle členů obou královských rodin samých nejvyšších hodnostářů britických. Jídla podávána na pověstném zlatém příboru, který jest nejdrahocennějším nádobím toho druhu na světě. Stůl byl nádherně ozdoben květinami. Obě královny a anglické šlechtičny ozdobeny byly diamanty, jejichž cena jde do millionů. Král Eduard mluvil asi v následujícím smyslu: "Já a královna Alexandra jsme velice potěšeni nad Vaší návštěvou v tomto historickém paláci. Dějiny se opakují. Pamatuji se, jako by to včera bylo, jak váš vznešený děd (Viktor Emanuel tehdy ještě král sardinský, P. R.) před čtyřiceti osmi lety do tohoto zámku zavítal navštíviti moji zesnulou matku. Tenkráte byli jsme spojenci ve válce (válka krimská), nyní děkujeme tomu, že žijeme v míru a přičiňujme se o to, abychom jej udrželi a pracujme vespolek na cestách pokroku a osvěty. Nezapomněl jsem na srdečné uvítání, jehož se mi dostalo před několika měsíci v Římě, jak od vašich veličenstev, tak od italského lidu. Jsem jist, že zítra, až budete projížděti ulicemi londýnskými, potkáte se rovněž s uvítáním, které vás uspokojí a dá vám na jevo lásku anglického lidu k vám." Potom připil italským manželům na zdraví. Král Viktor Emanuel na to odpověděl: "Upomínka na věci, které vaše veličenstvo připomíná, žije také v mém srdci a v srdcích všech Italů od oné doby, která dovedla naši vlast' k jednotě a která také přispěla k rozkvětu a zmohutnění vaší země. Pocity sympatie a přátelství spojují oba naše národy. Co se týče mého lidu, u toho přátelství k Anglii stále roste. Jest důležitým faktorem v naší politice, která stejně jako vaše čelí jen k míru a civilisaci. Děkuji vašemu veličenstvu za srdečné uvítání v tomto památném hradě, kde vše dýše jen slávou vašich předků, a představuji si obraz vaší nezapomenutelné matky, královny Viktorie. Připíjím na zdraví vašeho veličenstva, královny a královské rodiny." —

MAROKO.

Vojsko pobilo mnoho židů.

Tangier, 16. list. — Do Marnie přibylo sto maurských židů, kteří uprchli z Tazy. Praví, že sultánovo vojsko, jež drží Tazu, zabilo mnoho židů a zranilo ženy a dívky.

ČÍNA.

Japanci poznali Anglicany.

Peking, 16. list. — Zprávy z Japanu oznamují, že tamější politikové počínají poznávati, že spojenectví s Anglií nemá pro ně nejmenší ceny, jako nemělo nikdy pro nikoho jiného, s nímž Anglie kdy smlouvu uzavřela. Anglie uzavřela spolek v naději, že tím Rusko zastraší a donutí, aby Mandžurie se vzdalo. Když však to Rusko neudělalo, je smlouva Angličanům nepohodlná a hledí se z ní všemožným spůsobem vykroutiti, neboť se bojí, že by se mohli dostati do války, k níž dnes Anglii nikdo nejmenší chuti nemá. Proto nemají Angličané na práci nic více, nežli chlácholení a krocení Japanců, jimž dokazují, že postavení Ruska v Mandžurii jest "zvláštní", jak řekl nedávno v parlamentě lord Cranborne, assistent zahraničního ministra. Také ministerský předseda, A. J. Balfour, vyslovil se několikráte v tomto smyslu a neustává Japance nabádati, aby se podvolili. Tím ovšem zájmy jejich velice poškozuje, neboť Rusko to dobře pozoruje a ustoupiti nedbá.

Také v Číně nejsou Angličané oblíbeni a nikdo jim nevěří. Císařovna-vdova, kdykoli potřebuje cizí diplomatické pomoci, neobrací se ku sboru diplomatickému, v němž mají Angličané hlavní slovo, ale k vyslancům americkému a japanskému. Během posledních dvou týdnů odbývalo se několik velikých a důležitých porad v paláci, jichž předmětem jest výhradně otázka mandžurská. Ale není nejmenší naděje, že se Čína k nějakému ráznému činu vzchopí, neboť rozhárano-nost' její jest úžasná. Její nejvyšší hodnostáři, místo aby se starali o svoji zemi, zaměstnávají se piklemi proti sobě navzájem a jeden druhého hledí z dvorní přízně vytlačiti a sám se na jeho místo vetříti. Jeden vysoký cizí úředník, který má přístup k císařskému dvoru, vypravuje, že je císařovna velice znepokojena. Ona sama a celá panovnická rodina jest z mandžurského hrozna a nahlíží, ztratí-li se Mandžurie, že tím také bude trůn pro dynastii ohrožen. Čínští úředníci při tom oznamují, že se z Ruska do Mandžurie hrne velké množství vojska. Toto se dopouští urážek — aspoň dle čínského pojmu — proti vysokým mandarinům a jejich rodinám. Tito mandarini, jako Ce Či, tatarský generál v Mukdenu, žádají ruskou vládu za průvodní listy, aby se mohli vystěhovati ze země.

Také ve vnitřních poměrech čínských jest rozervanost'. Předsednictví ministerstva obchodu svěřeno bylo princi Caj Čenovi, miláčku císařovnu, který jest mladý, nezkušený a panovačný. Ten se úplně rozešel se starým a osvědčeným Wu Ting Fangem a přiměje jej bezpochyby k odstoupení.

Moskva, 16. list. — Všecky zprávy z dalekého východu svědčí o tom, že Rusko není dostatečně bezpečno v Mandžurii a proto se tam ustavičně posílají nová a nová vojenská oddělení. Nedávno bylo tam vypraveno 250.000 vojáků. Je to namířeno více proti Číně nežli proti Japanu.

Navštívil amer. misii.

Šanchaj, 17. list. — Čefuský guverner navštívil 6. listopadu po prvé členy americké presbyterianské misie v Cinanfu.

Oznamuje se, že počaly úřady v Kiangsu a Šantungu násilně prováděti císařský výnos z r. 1898, jímž se nařizuje používání budhistických a taoistických chrámů a pozemků pro školní účely.

JAPAN.

Učinilo to dobrý dojem.

Tokio, 17. list. — Požadavek Spoj. Států, aby byl otevřen koreanský přístav Vidžu světovému obchodu, učinil zde velmi dobrý dojem, ježto se v tom spatřuje nový důkaz spolupůsobení Ameriky v anglo-japanské "politice otevřených dveří". Koreanská vláda chce onen přístav otevříti, ale ruský vyslanec mu odporuje.

Asiatě se spolčují.

Šanchaj, 16. list. — Praví se, že Japanci tajně zakládají ligu asijských států, totiž hlavně Japanu s Čínou, dále Persie a Siamu. Za poslední doby japanští princové a vynikající státníci nápadně mnoho po těchto zemích cestují. — Možná, že se pokus v tomto smyslu dělá, ale sotva se podaří. Asiaté přijdou k rozumu teprvé tenkrát, až bude pozdě.

VÝCHODNÍ AFRIKA.

Příjezd amer. výpravy.

Džibutil, franc. Somalsko, 18. list. — Habešská výprava Spoj. Států, vedená jenerálním konsulem Skinnerem, přijela sem na americké dělové lodi "Machias", a vystoupila hned na břeh. Zítra odjede do hlavního města Habeše.

Zdejší guverner uspořádá dnes večer na počest Američanů hostinu. — Francouzské úřady členy výpravy srdečně uvítaly. Na vládní budově a na mnoha jiných domech v městě vlaje prapor Spoj. Států.

VÝCHODNÍ INDIE.

Lord Kitchener vážně poraněn.

Simla, 16. list. — Lord Kitchener, vrchní velitel britského vojska v Indii, byl vážně poraněn, když jel sám domů z nedalekého venkovského obydlí. Když totiž jel tunelem, splašil se jeho kůň a přitiskl ho v běhu ke zdi tunelu tak, že mu byla zlomena na dvou místech noha. Tak ho našli ležícího bez pomoci za nějakou dobu na to kulíové, kteří se ubírali tunelem, a dopravili ho do Simly.

Oznamuje se, že se mu nyní daří líp. Jeho kůň se splašil následkem náhlého se objevení domorodce.

Zdá se, že oznámil lord Kitchener členům svého štábu, že nikam nepojede, ale potom změnil svůj úmysl. Proto byl sám, když se mu stala tato nehoda.

SANTO DOMINGO.

Povstalci bombardují hlavní město.

San Domingo, 17. list. — Dnes zahájili povstalci všeobecné bombardování hlavního města. Město jest úplně obklopeno 4000 muži pod generálem Pichardem a čtyřmi jinými vůdci. Očekává se útok na ně během několika příštích dní. Vládní vůdcové, generalové Wenceslao(!) Figuaro a Juan Francisko Sanchez, utekli se do budov cizích vyslanectví, hledajíce ochrany, obávajíce se smrti, kdyby povstalcům padli po bitvě do rukou. Všeobecná bitva na ulici očekává se každé chvíle. Když se americká lod' New York, náležející linii Clyde, blížila přístavu Samana, střílelí na ni povstalci, ale neublížili jí. Jedna německá válečná lod' má připraveny námořníky, aby je vysadila na pevninu, kdyby nastala vážnější situace. Povstalci žádali, aby americký vyslanec Powell jejich vládu uznal, ale on to odepřel. To není Panama, kde by se dalo něco vzíti! Powell snaží se uchrániti Amerikány, ale jeho námořní síly nejsou dostatečné. Americký křižák Baltimore byl před několika dny nucen opustiti ostrov, aby se zásobil uhlím. Vláda dominikánská, která měla se Spoj. Státy jakýsi spor, jmenovala svého zahraničního ministra, Galvana, a amerického člena nejvyššího soudu, Graye z Delaware za členy rozhodčího soudu, který by spor urovnal. Galvan odejel do Ameriky, a očekává se, že jej budou hledět povstalci cestou polapiti.

Také ve Washingtoně se ucházeli povstalci o uznání, ale byli odmítnuti.

Tuhý boj.

Santo Domingo, 17. list. (zpoděno). — Minulého večera zuřil kolem města tuhý boj. Povstalci nebyli do města vpuštěni. Jich ztráta není známa.

Americký křižák "Baltimore" vysadil námořní vojáky, aby chránili americké zájmy. U amerického vyslanectví a konsulátu a pak u agentury paroplavební společnosti Clyde byly postaveny stráže. Jinak jest situace nezměněna. Dnes ráno panoval klid, ale byl očekáván každé chvíle nový útok.

Washington, 18. list. — Státní odbor obdržel dnes telegram vyslance Powella ze včerejška, v němž se praví: "Včera večer byl všeobecný útok na město Santo Domingo. "Baltimore" vysadil námořní vojáky k ochraně amerických zájmů."

V jiném telegramu ze dne 16. listopadu, který také došel teprve dnes, praví vyslanec Powell: "Situace jest zoufalá a nezměněna. Město jest úplně v povstaleckém ohni a padají do něho pumy. Každé chvíle se očekává útok."

KUBA.

Převzetí lodní stanice.

Santiago, 17. list. — Americký křižák "Baltimore" přibyl sem z Guantanama, kde se ujal jeho velitel jménem Spoj. Států ve vší formě držení lodní stanice.

Odsud pojede "Baltimore" do Kingstonu, na Jamaice, a vrátí se pak na Kubu, aby navštívila americkou uhelnou stanici v Bahia Honda.

Gomezovy narozeniny.

Havana, 18. list. — Mnoho osob navštívilo dnes jenerála Gomeza a blahopřály mu k jeho 64. narozeninám.

Jenerál Gomez se vyjádřil později, že, ačkoliv jest pro to, aby byla kubánská revoluční armáda řádně vyplacena, že nevyhoví žádosti čtyřiceti kubánských povstaleckých důstojníků, kteří prohlásili v pondělní schůzi, že se president Palma mýlí, když pravil, že přijme armáda méně, než co bylo určeno Gomezovou komisí, a zvolili výbor, jenž by požádal Gomeza, aby oznámil Palmovi, že nemá revoluční armáda chuti, slevovati jediného centu z obnosu, jenž jí byl zákonitě přiznán.

KANADA.

Nevydržela konkurenci.

Brantford, Ont., 17. list. — Bailey Cutlery Co. zavřela svůj závod a sice jak se udává, k vůli nedostatečné celní ochraně. Jmenovaná firma nemohla soutěžiti s americkými cenami a levnými nožířskými výrobky z Anglie a Německa. V jejím závodě bylo uloženo $490.000.

KOLUMBIE.

Protest proti Spoj. Státům.

Londýn, 16. list. — Kolumbické úřady telegrafovaly do Londýna dlouhý protest proti Spoj. Státům vzhledem k Panamě, při čemž tvrdí, že mají Spoj. Státy hlavní zodpovědnost na odtržení se Panamy, a to za prvé, že podněcovaly k odtržení, za druhé, že si pospíšily s uznáním povstalé provincie a konečně, že zabraňují kolumbické vládě, aby se nemohla chopiti vhodných prostředků k potlačení povstání.

Dále se praví, že podal president Marroquin Spoj. Státům energický protest, o němž si přeje, aby jej znal celý svět. Spoj. Státy prý porušily článek 35. smlouvy z r. 1846, dle níž prý jsou Spoj. Státy povinny, pomáhati Kolumbii při zachování svrchovanosti nad panamskou úžinou. Od r. 1835 bylo zadáno právo na stavbu průplavu asi devětkrát, však smlouva, uzavřená 8. července 1870 se zesnulým jen. Hurlbutem, tehdejším vyslancem Spoj. Států v Bogotě, byla ve Washingtoně ignorována.

Po udání známých důvodů, proč neschválil kolumbický senát Hay-Herranovu smlouvu, praví se v Marroquinově protestu, že se snažila Kolumbie vždy výjíti se Spoj. Státy v přátelství. Povstání vypuklo, když na ně nebyla vláda připravena, ježto většinu svého vojska po loni docíleném míru s úžiny odvolala. Na konec protestu se praví, že překvapilo kolumbickou vládu uznání nové panamské vlády tím více, když si vzpomíná na energický odpor z Washingtonu proti uznání konfederovaných za válečí moc se strany evropských mocností v občanské válce.

Nemá být puštěn na břeh.

Washington, 16. list. — Oznámený příjezd jen. Reyesa ke Colonu na německém parníku "Scotia" nepůsobí obav ani vládě, ani vyslanci Bunau-Varillovi. Tento obdržel včera večer od své vlády telegram, v němž se praví, že se čeká, že přibude jen. Reyes ke Colonu. Nebude mu však dovoleno vystoupiti na břeh, nemá-li pověřující listiny jako diplomatický vyslanec Kolumbie k Panamské republice. A ježto tomu asi tak není, nebude smětí vůbec přistáti.

Námořnímu odboru bylo telegrafováno z Colonu, že tam přijela bitevní lod' "Main".

Přáteli se s novou republikou.

Panama, 17. list. — Podadmirál Walker, hlava průplavové komise ve Spoj. Státech a ředitel vládní politiky průplavové, který je hlavním zástupcem presidenta Roosevelta na Panamě, navštívil dnes v průvodu amerického konsula Gudgera palác, v němž sídlí prozatímní vláda nové panamské republiky, a přišel se jí poklonit, přinášeje zároveň kompliment presidentův. Odevzdal od presidenta Roosevelta vlastnoruční dopis